Þriðjudaginn 22. september 1998.

Nr. 4/1998. **Sjúkraliðafélag Íslands**
(Jóhannes Sævarsson hdl.)
gegn
íslenska ríkinu og
(Einar Karl Hallvarðsson hrl.)
Starfsmannafélagi ríkisstofnana
(Halldór Birgisson hrl.)

Kjarasamningur. Samningsaðild.

Dómur Félagsdóms.

Málið dæma Auður Þorbergsdóttir, Gylfi Knudsen, Ingibjörg Benediktsdóttir, Sveinn Sveinsson og Guðmundur Skaftason.

Mál þetta, sem dómtekið var 14. sept. sl., var þingfest 11. maí 1998.

Stefnandi er Sjúkraliðafélag Íslands, kt. 560470-0109, Grettisgötu 89, Reykjavík.

Stefndu eru íslenska ríkið og Starfsmannafélag ríkisstofnana, kt. 411087-2559, Grettisgötu 89, Reykjavík.

Endanlegar dómkröfur stefnanda:

Að viðurkennt verði með dómi Félagsdóms að Sjúkraliðafélag Íslands fari með samningsaðild fyrir Sigurbjörgu Grétarsdóttur við gerð kjarasamninga vegna starfa hennar hjá Sjúkrahúsi Suðurlands (Meðferðarheimilinu að Sogni).

Að stefndu verði dæmdir til að greiða stefnanda málskostnað vegna meðferðar málsins, þ.m.t. kostnað stefnanda af 24,5% virðisaukaskatti á málskostnað.

Dómkröfur stefnda, Starfsmannafélags ríkisstofnana:

Krafist er sýknu af kröfum stefnanda og að stefnanda verði gert að greiða stefnda málskostnað vegna meðferðar málsins ásamt 24,5% virðisaukaskatti á málskostnað.

Dómkröfur stefnda, íslenska ríkisins:

Krafist er sýknu af kröfum stefnanda og að stefnanda verði gert að greiða þessum stefnda hæfilegan málskostnað samkvæmt mati dómsins.

Málavextir.

Samkvæmt framlögðum ráðningarsamningi, dags. 22. mars 1995, réðst Sigurbjörg Grétarsdóttir, kt. 290954-5689, Fossheiði 60, Sel-

fossi til starfa sem gæslumaður að Meðferðarheimilinu að Sogni. Í ráðningarsamningi er stofnun vinnuveitanda tilgreind Sjúkrahús Surðurlands (Meðferðarheimilið Sogni), stéttarfélag er tilgreint Starfsmannafélag ríkisstarfsmanna og lífeyrssjóður er tilgreindur Lífeyrissjóður starfsmanna ríkisins.

Hinn 22. apríl 1997 gekk Sigurbjörg í Sjúkraliðafélag Íslands og sagði sig úr Starfsmannafélagi ríkisstofnana daginn eftir. Í kjölfar þessa sendi Sjúkraliðafélag Íslands bréf, dags. 25. apríl 1997, til Sjúkrahúss Suðurlands þar sem segir að með þessu hafi Sigurbjörg tekið á sig almennar félagslegar skyldur gagnvart Sjúkraliðafélagi Íslands, þ.m.t. að greiða til félagsins 1,4% iðgjald af öllum launum, auk 0,25% greiðslna í orlofssjóð og 0,22% til starfsmenntunarsjóðs BSRB af sama gjaldstofni.

Í stefnu segir að þrátt fyrir þetta hafi samningsaðildin áfram verið hjá Starfsmannafélagi ríkisstofnana og ofangreindar greiðslur verið greiddar til þess félags.

Lagðar hafa verið fram reglur Meðferðarheimilisins að Sogni. Þar segir m.a.:

„Meðferðarheimilið á sér stoð í lögum um heilbrigðisþjónustu og í almennum hegningarlögum. Eftirfarandi reglur taka mið af þessu. Með starfsfólki í reglum þessum er átt við öryggisgæslumenn, hjúkrunarfræðinga, sálfræðinga, geðlækna og þjónustuaðila sem koma á heimilið vegna starfa sinna."

Jafnframt hefur verið lagt fram plagg sem ber heitið Vinnufyrirkomulag starfsmanna á Sogni. Þar segir m.a.: Vistmenn á Sogni eru dæmdir til öryggisgæslu. Öryggisgæslan er ströng og að mestu leyti á verksviði gæslumanna. . .."

Hinn 30. ágúst 1996 gerðu heilbrigðis- og tryggingamálaráðuneytið, sem verkkaupi, og Sjúkrahús Suðurlands, sem verksali, með sér samning um rekstur meðferðarheimilis fyrir ósakhæfa afbrotamenn að Sogni í Ölfusi. Samkvæmt samningnum fer stjórn Sjúkrahúss Suðurlands með stjórn Meðferðarheimilisins að Sogni.

Málsástæður og rökstuðningur stefnanda.

Stefnandi telur málið lúta dómsvaldi Félagsdóms á grundvelli 1. tl. 1. mgr. og 2. mgr. 26. gr. laga nr. 94/1986. Sjúkraliðafélag Íslands sé stéttarfélag í skilninig laga nr. 94/1986 um kjarasamninga opinberra starfsmanna, sbr. 3. tl. 54. gr. laganna. Af því leiði að stefnandi eigi rétt á því að fara með samningsaðild fyrir félagsmenn sína

sem þess óska. Sigurbjörg Grétarsdóttir, sem sé sjúkraliði að mennt, hafi með innritun sinni í stefnanda óskað eftir því að stefnandi fari með samningsaðild fyrir hennar hönd við kjarasamningsgerð við stefnda, íslenska ríkið, rekstraraðila Sjúkrahúss Suðurlands.

Bréf tveggja hjúkrunarfræðinga, sem gegna stöðum deildarstjóra og aðstoðardeildarstjóra á Meðferðarheimilinu að Sogni, dags. 7. apríl 1997, til rekstrarstjóra Sjúkrahúss Suðurlands, staðfesti að sjúkraliðamenntun Sigurbjargar nýtist í starfi hennar á meðferðarheimilinu, en þar fari nú fram aðalstarfsemi geðsviðs sjúkrahússins. Bréfritarar fullyrði að á öllum geðsviðum sjúkrahúsa á landinu séu stöðugildi sjúkraliða sem starfi sem slíkir. Þannig starfi Sigurbjörg í raun sem sjúkraliði þótt staða hennar beri heitið gæslumaður. Starf hennar beri þess öll merki að vera sjúkraliðastarf og starfsheitið gæslumaður sé aðeins eftirhreytur liðins tíma þegar Sogn var meðferðarheimili en ekki geðdeild. Hér ráði úrslitum hvert starfssvið Sigurbjargar sé í raun og til hvers sé ætlast af henni en síður hvað í upphafi var kosið að nefna stöðuheitið. Inntak stöðunnar hafi breyst en heiti hennar ekki.

Stefnandi telur þá ráðstöfun Sjúkrahúss Suðurlands að greiða stéttarfélagsgjöld Sigurbjargar Grétarsdóttur til Starfsmannafélags ríkisstofnana brjóta í bága við félagafrelsisákvæði 74. gr. stjórnarskrárinnar. Gegn vilja Sigurbjargar verði að telja óheimilt að gera henni að vera í öðru félagi en SLFÍ. Þessi réttur teljist jafnframt varinn af 11. gr. mannréttindasáttmála Evrópu sem hafi beint lagagildi á Íslandi, sbr. lög nr. 62/1994. Reglan hafi beinan stuðning í 4. gr. laga nr. 80/1938. Stefnandi telur að túlka beri ákvæði I. kafla laga nr. 94/1986 um kjarasamninga opinberra starfsmanna í samræmi við þetta.

Stefnandi vísar um fordæmi, máli sínu til stuðnings, til dóma Félagsdóms í málum nr. 15/1995 og 9/1997.

Stefnandi kveðst byggja á lögum nr. 94/1986 og lögum nr. 80/1938 um stéttarfélög og vinnudeilur, stjórnarskrá lýðveldisins Íslands nr. 33/1944, mannréttindasáttmála Evrópu, sbr. lög nr. 62/1994, sérstaklega um frelsi til að ganga í félög til verndar hagsmunum sínum og til að gera samninga og um skuldbindingargildi þeirra.

Um málskostnaðarkröfu vísar stefnandi til XXI. kafla laga nr. 91/1991 um meðferð einkamála, sbr. 69. gr. laga nr. 80/1938. Kröfu um virðisaukaskatt á málskostnað kveðst stefnandi reisa á lögum

nr. 50/1988, sbr. og reglugerð nr. 562/1989. Stefnandi sé ekki virðisaukaskattskyldur aðili og sé honum því nauðsyn að fá dóm fyrir þessum skatti úr hendi stefndu.

Málsástæður og rökstuðningur stefnda, íslenska ríkisins.

Þessi stefndi mótmælir málatilbúnaði stefnanda og kröfum á honum reistum. Sigurbjörg Grétarsdóttir hafi verið ráðin til starfa sem gæslumaður á Meðferðarheimilinu Sogni við Sjúkrahús Suðurlands í mars 1995. Sigurbjörg hafi ekki verið ráðin í kjölfar auglýsingar en þremur árum áður hafi heilbrigðis- og tryggingamálaráðuneyti auglýst sambærileg störf gæslufólks að Sogni laus til umsóknar. Í auglýsingu þeirri frá 12. júní 1992 komi fram að æskilegt væri að umsækjendur hefðu reynslu af störfum við gæslu á geðdeildum, stofnunum fyrir þroskahefta eða í fangelsum. Er Sigurbjörg var ráðin til starfa hafi þáverandi hjúkrunarforstjóri við stofnunina gert henni ljóst að ekki væri um sjúkraliðastarf að ræða enda ekki talin þörf fyrir slíka starfskrafta að Sogni.

Í ráðningarsamningi Sigurbjargar, dags. 22. mars 1995, sé kveðið á um að hún ræki starf gæslumanns og að stéttarfélag hennar sé meðstefndi í málinu. Hvergi komi fram að Sigurbjörg sé ráðin sem sjúkraliði eða að starf hennar sem gæslumanns sé með einhverjum hætti tengt störfum sjúkraliða. Verði almennt að virða rétt manna og samningsfrelsi og það hvort þeir kjósa að starfa á því sviði sem menntun þeirra gefi tilefni til eða ekki. Sigurbjörg hafi ekki ráðið sig til starfa að Sogni sem sjúkraliði og hafi ekki starfað þar sem sjúkraliði, heldur sem gæslumaður. Í ráðningarsamningi Sigurbjargar segi:

„Ofanritaðir vinnuveitandi og starfsmaður gera með sér ráðningarsamning þar sem starfsmaðurinn er ráðinn til starfa samkvæmt því starfsheiti sem að ofan greinir. Um launagreiðslur, launaflokk og starfsaldur til launa fer eftir því sem í samningi þessum greinir og samkvæmt kjarasamningi þess stéttarfélags sem tilgreint er að ofan eins og hann er á hverjum tíma, enda sé starfið á samningssviði stéttarfélagsins og starfsmaðurinn hafi rétt til aðildar að stéttarfélaginu samkvæmt samþykktum þess."

Stefnandi geti ekki fyrir hönd Sigurbjargar breytt einhliða skýru ákvæði ráðningarsamningsins þar sem hún sé ráðin til starfa sem gæslumaður. Sé Sigurbjörg bundin af þeim samningi. Ekki sé á valdi stefnanda að fá breytt starfi eða starfslýsingu gæslumanna með

málssókn fyrir Félagsdómi. Um það hvort Sjúkrahús Suðurlands teljist þurfa á starfsmönnum að halda með sjúkraliðamenntun hafi stofnunin fullt mat. Á Meðferðarheimilinu Sogni hafi ekki verið talin og sé ekki talin þörf fyrir sjúkraliða, enda samningsbundið hlutverk heimilisins að sjá um rekstur meðferðarheimilis fyrir ósakhæfa brotamenn. Er í þessu sambandi vísað til samnings heilbrigðis- og tryggingamálaráðherra við Sjúkrahús Suðurlands, dags. 30. ágúst 1996, en þar komi fram í grein 2.3.: „Á gildistíma samningsins teljast starfsmenn Sogns vera í þjónustu SHS. Engin formbreyting verður á ráðningarsamningum starfsmanna á þessu tímabili og réttindi þeirra og skyldur, svo sem lífeyrisréttindi, haldast óbreytt. Sama á við um stéttarfélagsaðild þeirra. Starfsmenn munu taka laun samkvæmt kjarasamningum ríkisins við viðkomandi stéttarfélög eins og nú er. Starfsmenn munu greiða gjöld til sömu stéttarfélaga og lífeyrissjóða. SHS mun sjá um afgreiðslu launa og skil á lífeyrissjóðsgreiðslum og stéttarfélagsgjöldum. Sama gildir um nýja starfsmenn sem ráðnir verða af SHS til starfa að Meðferðarheimilinu að Sogni á samningstímabilinu."

Stefndi mótmælir því sem röngu að allt aðrar hugmyndir hafi verið um starfsemi stofnunarinnar á þeim tíma er Sigurbjörg réðst til starfa en nú. Vistmenn að Sogni séu ósakhæfir brotamenn sem hafi verið dæmdir til öryggisgæslu og þurfi strangrar gæslu við. Öryggisgæslan sé að mestu leyti á verksviði gæslumanna, sbr. reglur um vinnufyrirkomulag starfsmanna að Sogni. Í þeim reglum sé lýst verkaskiptingu gæslumanna eftir því hvenær sólarhringsins þeir eru að störfum og hvar þeir skuli staðsettir. Sé ljóst af þeirri útlistun að gæslumannsstarfið sé margþætt og öryggisþátturinn langmikilvægastur. Heitið gæslumaður sé því með réttu notað um starfið og lýsandi fyrir það. Er því mótmælt sem röngu og órökstuddu, sem stefnandi heldur fram, að Sigurbjörg starfi í raun sem sjúkraliði þótt staða hennar beri heitið gæslumaður. Beri starf hennar engin merki þess að vera sjúkraliðastarf og starfi hún sem gæslumaður fyrr og nú. Hafi menntun Sigurbjargar engin áhrif á það hvort hún uppfylli starfsgengisskilyrði eða hvernig hún rækir starf sitt. Stefndi bendir á að læknir, lögfræðingur eða prestur, sem ráðinn yrði í stöðu gæslumanns á Sogni tæki ekki laun eftir kjarasamningum fagstéttarfélags síns eða að það færi með samningsumboð fyrir þeirra hönd vegna gæslumannsstarfs, jafnvel þótt ekki væri unnt að útiloka að í ein-

hverjum tilvikum kæmi sérmenntun eins og embættispróf í læknisfræði, lögfræði eða guðfræði, starfsmanni til góða í starfi. Sama eigi við um sérhverja menntun, sem kynni undir einhverjum kringumstæðum að koma að gagni þó að í óskyldu starfi væri, svo sem ýmis konar iðnmenntun.

Varðandi bréf næstu yfirmanna og samstarfskvenna Sigurbjargar, þ.e. Ingunnar Stefánsdóttur og Drífu Eysteinsdóttur, til rekstrarstjórnar Sjúkrahúss Suðurlands, dags. 7. apríl 1997, um að komið yrði á laggirnar sjúkraliðastörfum að Sogni, byggir stefndi á því að ekki heyri undir verksvið þeirra að leggja mat á slíkt né að beina slíku erindi til rekstrarstjórnarinnar. Hefðu þær viljað koma ábendingu þessa efnis á framfæri hefðu þær átt að snúa sér til næsta yfirmanns, þ.e. hjúkrunarforstjóra sjúkrahússins, sem sé faglega ábyrgur fyrir störfum alls hjúkrunarfólks við sjúkrahúsið. Það hafi verið í verkahring hjúkrunarforstjóra að meta hvort þörf sé á fleira hjúkrunarfólki, svo sem sjúkraliðum, og beina tillögum þess efnis til framkvæmdastjórnar og rekstrarstjórnar ásamt rökstuðningi. Hjúkrunarforstjóri Sjúkrahúss Suðurlands hafi aldrei lagt til að stofnað yrði til sjúkraliðastarfa að Sogni, svo sem fram komi í bréfi framkvæmdastjóra Sjúkrahúss Suðurlands, dags 25. maí 1998. Yfirlýsingar þeirra tveggja hjúkrunarfræðinga, sem stefnandi byggi á, er mótmælt sem röngum og þýðingarlausum.

Því er mótmælt sem röngu að Sjúkrahús Suðurlands hafi, með því að greiða stéttarfélagsgjöld Sigurbjargar áfram til meðstefnda eftir að tilkynnt hafði verið um úrsögn hennar úr félaginu og inngöngu í stefnanda, þvingað hana til aðildar að meðstefnda eða staðið í vegi fyrir því að hún væri aðili að stefnanda. Þar sem félagaskipti Sigurbjargar hafi engu breytt um eðli og innihald starfs hennar sem gæslumanns verði að telja að rétturinn til samningagerðar vegna gæslumannsstarfs hennar sé eftir sem áður hjá meðstefnda og því rétt að greiða félaginu gjald af launum Sigurbjargar jafnt því sem henni bæri að greiða væri hún félagi, enda fari laun hennar og önnur starfskjör samkvæmt kjarasamningi meðstefnda og fjármálaráðherra fyrir hönd ríkissjóðs.

Stefndi telur að túlka beri lög nr. 94/1986 um kjarasamninga opinberra starfsmanna þannig að fagstéttarfélög geti einungis haft samningsumboð fyrir þau störf eða starfsheiti þar sem viðkomandi fagmenntunar sé krafist eða felist óumdeilanlega í starfi eða starfslýs-

ingu. Er í þessu sambandi vísað til 1. mgr. 4. og 1. mgr. 6. gr. laganna.

Stefndi mótmælir því að ráðning og starf Sigurbjargar sé brot á félagafrelsi samkvæmt 74. gr. stjórnarskrár lýðveldisins. Þá er mótmælt að 11. gr. mannréttindasáttmála Evrópu styðji kröfur stefnanda gagnvart stefnda. Ekki sé ljóst hvernig stefnandi styður kröfur sínar við 4. gr. laga nr. 80/1938.

Máli sínu til stuðnings hafi stefnandi vísað til tveggja dóma Félagsdóms í málunum nr. 14/1995 og nr. 9/1997. Sé trúlega í fyrra tilvikinu átt við dóm Félagsdóms í málinu nr. 16/1997. Í báðum tilvikum virðist niðurstöður í málunum hafa ráðist af því að í auglýsingum um störf hafi beinlínis verið tekið fram að starfsmenntun, þ.e. annars vegar á sviði félags- og/eða heilbrigðisþjónustu og hins vegar sjúkraliðamenntun, væri æskileg. Engri slíkri auglýsingu eða starfslýsingu sé til að dreifa í tilviki Sigurbjargar. Enn fremur er bent á að í umræddum málum hafi verið deilt um samningsumboð vegna forstöðumannastarfa, þ.e. starfa sem séu allt annars eðlis en starf gæslumanns. Þannig verði ekki séð að ýmis konar fagmenntun geti nýst með sambærilegum hætti í gæslumannsstarfinu og í starfi forstöðumanns.

Um málskostnað er af hálfu stefnda vísað til XXI. kafla laga nr. 91/1991 um meðferð einkamála, sbr. 65. gr. laga nr. 80/1938 um stéttarfélög og vinnudeilur.

Málsástæður og rökstuðningur stefnda, Starfsmannafélags ríkisstofnana.

Þessi stefndi vísar um rökstuðning fyrir sýknukröfu sinni til rökstuðnings og málsástæðna, stefnda, íslenska ríkisins. Þar fyrir utan er áréttað að stefndi, Starfsmannafélag ríkisstofnana, sé almennt stéttarfélag skv. 5. gr. laga nr. 94/1986 og hafi samningsrétt um störf hjá ríkinu sem ekki falli undir fagfélag að gera kjarasamning vegna. Þá liggi og fyrir skv. 6. gr. laga nr. 94/1986 að eigi skuli nema eitt stéttarfélag fara með samningsrétt og fari Starfsmannafélag ríkisstofnana réttilega með samningsrétt vegna stöðu þeirrar sem Sigurbjörg Grétarsdóttir gegni hjá Sjúkrahúsi Suðurlands. Þá liggi og fyrir að skv. 1. mgr. 7. gr. laga nr. 94/1986 sé Sigurbjörgu Grétarsdóttur heimil aðild að Starfsmannafélagi ríkisstofnana sem hún hafi kosið að segja sig úr. Þá liggi og fyrir að skv. 2. mgr. 7. gr. laga nr. 94/1986 skuli Sigurbjörg Grétarsdóttir greiða af launum sínum gjald til

Starfsmannafélags ríkisstofnana sem jafngildi stéttarfélagsgjaldi enda fari um laun hennar skv. kjarasamningi þess félags.

Staðan sem um ræðir og Sigurbjörg Grétarsdóttir gegnir sé staða gæslumanns eins og fram komi í gögnum málsins. Engar stöður sjúkraliða séu að réttargeðdeildinni að Sogni. Huglæg afstaða Sigurbjargar Grétarsdóttur í málinu breyti þar engu. Ósannað sé að störf gæslumanna séu í eðli sínu sjúkraliðastörf sem veitt geti rök fyrir því að stefnanda verði, í stað Starfsmannafélags ríkisstofnana, talinn samningsréttur vegna stöðu þeirrar sem Sigurbjörg Grétarsdóttir gegnir. Meginmálsástæða stefnanda sé því ósönnuð og illa rökstudd.

Því er mótmælt að Sigurbjörg Grétarsdóttir hafi verið þvinguð til félagsaðildar að Starfsmannafélagi ríkisstofnana. Málið snúist ekki um félagsaðild Sigurbjargar Grétarsdóttur heldur rétt Starfsmannafélags ríkisstofnana til að gera kjarasamning vegna stöðu þeirrar sem hún gegni hjá Sjúkrahúsi Suðurlands.

Varðandi tilvitnaða dóma Félagsdóms er áréttað að ekki sé um sambærileg mál að ræða þar sem niðurstaða Félagsdóms í þeim málum virðist hafa ráðist af því að auglýst hafi verið eftir tiltekinn starfsmenntun. Í eðli sínu sé um ólík störf að ræða í þeim málum og því máli sem hér um ræðir og í andstöðu við starfslýsingu og ráðningarsamning Sigurbjargar Grétarsdóttur að líta svo á að hún gegni starfi sjúkraliða.

Vísað er til laga nr. 94/1986 um kjarasamning opinberra starfsmanna, laga nr. 80/1938 um stéttarfélög og vinnudeilur, sbr. og 74. gr. stjórnarskrár lýðveldisins Íslands nr. 33/1944 og mannréttindasáttmála Evrópu. Jafnframt er vísað til laga nr. 91/1991 um meðferð einkamála og 65. gr. laga nr. 80/1938. Varðandi málskostnað er vísað til XXI. kafla laga nr. 91/1991 og laga nr. 50/1988 vegna kröfu um virðisaukaskatt á málskostnað og til þeirrar staðreyndar að Starfsmannafélag ríkisstofnana sé ekki virðisaukaskattskylt.

Forsendur og niðurstaða.

Mál þetta á undir Félagsdóm samkvæmt 1. tl. 1. mgr. 26. gr. laga nr. 94/1986 um kjarasamninga opinberra starfsmanna.

Sjúkraliðafélag Íslands er stéttarfélag sem hefur rétt til að vera samningsaðili við stefnda, íslenska ríkið, samkvæmt ákvæðum 3. tl. 5. gr. laga nr. 94/1986. Áður en meðferðarheimilið að Sogni tók til starfa á árinu 1992 voru auglýstar til umsóknar stöður gæslufólks. Í auglýsingunni segir að æskilegt sé að umsækjendur hafi reynslu af

störfum við gæslu á geðdeildum, stofnunum fyrir þroskahefta eða í fangelsum. Ekki hefur verið sýnt fram á að umtalsverð breyting hafi orðið á aðalverkefnum stofnunarinnar frá því að hún var sett á stofn.

Það var ekki í kjölfar auglýsingar eftir starfsfólki að Sigurbjörg Grétarsdóttir, sem menntuð er sem sjúkraliði, sóttist eftir starfi á meðferðarheimilinu að Sogni. Henni var ljóst að um gæslumannsstarf væri að ræða, en ekki starf sjúkraliða, enda var ekki um störf sjúkraliða að ræða á meðferðarheimilinu. Með ráðningarsamningi 22. mars 1995 réðst Sigurbjörg í starf gæslumanns hjá stofnuninni. Starfsmannafélag ríkisstofnana er í samningnum tilgreint sem stéttarfélag hennar og um launagreiðslur, launaflokk og starfsaldur til launa fari eftir kjarasamningi þess félags sem og önnur atriði sem ráðningarsamningur tekur til.

Þá er Sigurbjörg réðst til stofnunarinnar var ekki og er enn ekki til stöðugildi sjúkraliða við stofnunina. Fullyrðingar af hálfu stefnanda um að starf Sigurbjargar sé í raun sjúkraliðastarf eru ósannaðar. Sigurbjörg er og hefur verið um nokkurra mánaða skeið í veikindaleyfi. Fram er komið að sá starfsmaður sem leysir hana af er ekki sjúkraliði.

Ekki skiptir máli við niðurstöðu máls þessa að tveir hjúkrunarfræðingar sem starfa á meðferðarheimilinu telja æskilegt að fá sjúkraliða til starfa á meðferðarheimilinu, enda er ekki í verkahring þeirra að stofna til stöðugilda á stofnuninni. Hjúkrunarforstjóri Heilbrigðisstofnunar Suðurlands, sem er yfirmaður hjúkrunarfræðinganna, sem starfa á meðferðarheimilinu, hefur að eigin sögn aldrei lagt til að sjúkraliðar verði ráðnir að Sogni. Hér fyrir dómi bar hjúkrunarforstjórinn að ef breyta ætti stöðugildum á meðferðarheimilinu teldi hún önnur stöðugildi koma heimilinu betur en stöðugildi sjúkraliða.

Samkvæmt 2. mgr. 7. gr. laga nr. 94/1986 ber Sigurbjörgu Grétarsdóttur að greiða gjöld til Starfsmannafélags ríkisstofnana eins og hún væri félagsmaður, en engin skylda til aðildar að félagi þessu. Skylda til greiðslu gjalda til þess félags, sem fer með samningsaðild fyrir starfsmann, brýtur hvorki í bága við félagafrelsisákvæði 74. gr. stjórnarskrár lýðveldisins né 11. gr. mannréttindasáttmála Evrópu, sbr. lög nr. 62/1994 eða 4. gr. laga nr. 80/1938.

Með vísan til framanritaðs verða stefndu sýknuð af kröfum stefnanda í máli þessu.

Stefnandi greiði stefndu í málskostnað 75.000 krónur hvorum. Við ákvörðun málskostnaðar stefnda, Starfsmannafélags ríkisstofnana, hefur verið litið til virðisaukaskattskyldu lögmannsþóknunar.

D ó m s o r ð:

Stefndu, íslenska ríkið og Starfsmannafélag ríkisstofnana, eru sýknuð af kröfum stefnanda, Sjúkraliðafélags Íslands, í máli þessu.

Stefnandi greiði stefnda, íslenska ríkinu, 75.000 krónur í málskostnað og stefnda, Starfsmannafélagi ríkisstofnana, 75.000 krónur í málskostnað.